

Έργο Role Play
σε Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
(ΚΗΦΗ)

Θέμα: Συγκρούσεις ηλικιωμένων και επίλυσή τους
σε καθημερινά ζητήματα

Πρακτική Άσκηση Ψυχολογίας Α.Π.Θ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ,

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΕΠΟΠΤΡΙΑ: ΔΡ. ΤΣΑΝΤΑΛΗ, Ε

ΚΑΝΑΚΗ ANNA ΖΩΗ: φοιτήτρια ψυχολογίας

ανάλυση του έργου

- Το συγκεκριμένο έργο υλοποιήθηκε στο Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) Νεάπολης του Δ. Νεάπολης-Συκεών με τη συμμετοχή ωφελούμενων ηλικίας 80 ετών και άνω.
- Αξιοποιήθηκε η μέθοδος του role play, ως εργαλείο βιωματικής εκπαίδευσης με στόχο την ενίσχυση κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, καθώς και την ενεργοποίηση της συναισθηματικής έκφρασης.
- Στο **role play** ο συμμετέχων “υποδύεται” έναν ρόλο σε μια υποθετική ή πραγματική κατάσταση, με στόχο να κατανοήσει καλύτερα συναισθήματα, συμπεριφορές και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.

Πώς λειτουργεί

- Ο θεραπευτής ή ο εκπαιδευτής ζητά από τον συμμετέχοντα να παίξει έναν ρόλο, όπως :
  - έναν έντονο διάλογο (π.χ. με έναν εργοδότη, σύντροφο, συνάδελφο, συνδαιτημόνα)
  - μια κοινωνική κατάσταση που προκαλεί άγχος
  - μια σύγκρουση που ζητά επίλυση, όπως στο συγκεκριμένο έργο
  - Μερικές φορές, ο θεραπευτής παίζει τον “άλλον” ρόλο, ενώ άλλες φορές ο ίδιος συμμετέχων εναλλάσσει ρόλους για να μπορέσει να κατανοήσει συμπεριφορές και συναισθήματα και των 2 πλευρών.
  - Το role play βοηθά στην εξάσκηση των κοινωνικών δεξιοτήτων, στη μείωση του άγχους, στην ενσυναίσθηση κατανοώντας καλύτερα την οπτική-συναισθήματα του άλλου, στη δοκιμασία νέων τρόπων αντίδρασης σε ασφαλές περιβάλλον
  - Στο role playing μπορεί να υπάρχουν και παρατηρητές

Ρόλος των παρατηρητών

- Συχνά υπάρχουν και παρατηρητές στο Role playing
- 1. Δίνουν αντικειμενική ανατροφοδότηση: Οι παρατηρητές μπορούν να πουν: τι λειτούργησε καλά και τι θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά
- 2. Εστιάζουν σε συγκεκριμένες συμπεριφορές: Δεν σχολιάζουν γενικά (“ήσουν καλός/κακός”), αλλά ερμηνεύουν τον τόνο της φωνής, της γλώσσα σώματος, της επιλογής λέξεων. Αυτό είναι βασικό σε ψυχολογικές προσεγγίσεις, όπως η Γνωσιακή-Συμπεριφορική Θεραπεία.
- 3. Προσφέρουν διαφορετικές οπτικές, καθώς κάθε παρατηρητής μπορεί να δει κάτι διαφορετικό ή να το ερμηνεύσει διαφορετικά. Π.χ., ένας μπορεί να εστιάσει στο συναίσθημα, άλλος στην επιχειρηματολογία
- 4. Μαθαίνουν και οι ίδιοι, ακόμα κι αν δεν συμμετέχουν ενεργά, καθώς αναγνωρίζουν δικές τους συμπεριφορές και σκέφτονται πώς θα αντιδρούσαν οι ίδιοι
- 5. Βοηθούν στη σύνδεση με την πραγματικότητα: λένε αν η σκηνή φαίνεται ρεαλιστική ή όχι, κάτι σημαντικό στη Κλινική Ψυχολογία.
- Επομένως η ανατροφοδότηση πρέπει να είναι: συγκεκριμένη (όχι γενική), υποστηρικτική (όχι επικριτική), εστιασμένη στη συμπεριφορά, όχι στο άτομο
- 🖱 οι παρατηρητές λειτουργούν σαν “καθρέφτης” για να δει το άτομο πιο καθαρά την συμπεριφορά του και τις προεκτάσεις της.

σενάριο Role Play

Το **σενάριο** που βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα εκτυλίσσεται κατά τη διάρκεια δραστηριότητας ζωγραφικής στο ΚΗΦΗ και αφορά καθημερινές διαφωνίες ή συγκρούσεις που μπορεί να προκύψουν κατά τη συνεργασία ηλικιωμένων.

Κάθε συμμετέχουσα διαθέτει το δικό της σετ ξυλομπογιών, το οποίο θεωρεί **προσωπικό της αντικείμενο**.

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχουν όλα τα χρώματα σε κάθε σετ, γεγονός που δημιουργεί την ανάγκη για αλληλεπίδραση-συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών.

Η έλλειψη συγκεκριμένων χρωμάτων οδηγεί σε προσπάθειες χρήσης-δανεισμού υλικών άλλων συμμετεχουσών χωρίς προηγούμενη συναίνεση από κάποια συμμετέχουσα. **Εδώ αρχίζει η σύγκρουση.**

Η συμπεριφορά αυτή (έλλειψη συναίνεσης) προκαλεί έντονη αντίδραση, η οποία εκδηλώνεται με άρνηση, ένταση και λεκτική αντιπαράθεση μεταξύ των 2 συμμετεχουσών.

Η σύγκρουση κορυφώνεται με αύξηση της καχυποψίας, φόβο απώλειας *προσωπικών αντικειμένων (ξυλομπογιές)* και σταδιακή διακοπή της συνεργασίας, με αποτέλεσμα τη διατάραξη της ομαδικής δραστηριότητας.

Συναισθήματα που αναδεικνύονται κατά τη σύγκρουση

- Πίσω από τη σύγκρουση αναδεικνύονται **αρνητικά συναισθήματα**, όπως ανασφάλεια, φόβος απώλειας, θυμός και αίσθημα αδικίας. Η δυσκολία διαχείρισης αυτών των συναισθημάτων επηρεάζει την επικοινωνία και οδηγεί σε περαιτέρω ένταση μεταξύ των 2 συμμετεχουσών. Η αποδοχή και εφαρμογή κοινωνικών κανόνων και η ενσυναίσθηση (κατανόηση των συναισθηματικών αναγκών, σκέψεων) αποτελεί βασικό στοιχείο για την επίλυση της σύγκρουσης.
- Μετά από μια παύση, δίνεται χώρος για έκφραση συναισθημάτων και σκέψεων και από τις 2 πλευρές. Μέσα από τον διάλογο προτείνεται η θέσπιση απλών κανόνων συνεργασίας, κοινωνικά αποδεκτών, όπως :
- Να ζητείται συγκατάθεση (*άδεια*) πριν τη χρήση αντικειμένων
- Να γίνεται επιστροφή των υλικών (ξυλομπογιές) μετά τη χρήση, ώστε να χρησιμοποιηθεί και από άλλους ωφελούμενους
- Το έργο παρακολουθούν και άλλοι ωφελούμενοι που θα κληθούν να αναζητήσουν τις **αιτίες της σύγκρουσης** και να διατυπώσουν **προτάσεις επίλυσής της**

Προβολή video ΚΗΦΗ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

- <https://www.youtube.com/watch?v=W3b5rGITXdE>

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η αποδοχή των κανόνων γίνεται σταδιακά με τη μεσολάβηση και άλλης συμμετέχουσας και συνοδεύεται από δοκιμή στην πράξη.

Η κοινή αποδοχή και εφαρμογή των κανόνων συμβάλλει στη μείωση της έντασης και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και αμβλύνει τα συναισθήματα ανασφάλειας.

Οι συμμετέχουσες επανέρχονται σταδιακά στη δραστηριότητα με πιο ήρεμη διάθεση και συνεργατικό πνεύμα.
Η κοινή εμπειρία οδηγεί σε θετική αλληλεπίδραση και βελτίωση του κλίματος.

CONCLUSION

- 1.
- 2.
- 3.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- Το έργο ανέδειξε τη σημασία της επικοινωνίας και της συνεργασίας σε ομαδικά πλαίσια ακολουθώντας κοινωνικά αποδεκτούς κανόνες.
- Το μοίρασμα δεν συνεπάγεται απώλεια, αλλά ενίσχυση της συλλογικής εμπειρίας και μείωση της αίσθησης κτητικότητας των αντικειμένων.
- Η θέσπιση, αποδοχή και εκπαίδευση σε απλούς κανόνες μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά στην πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων, ως καλή πρακτική.

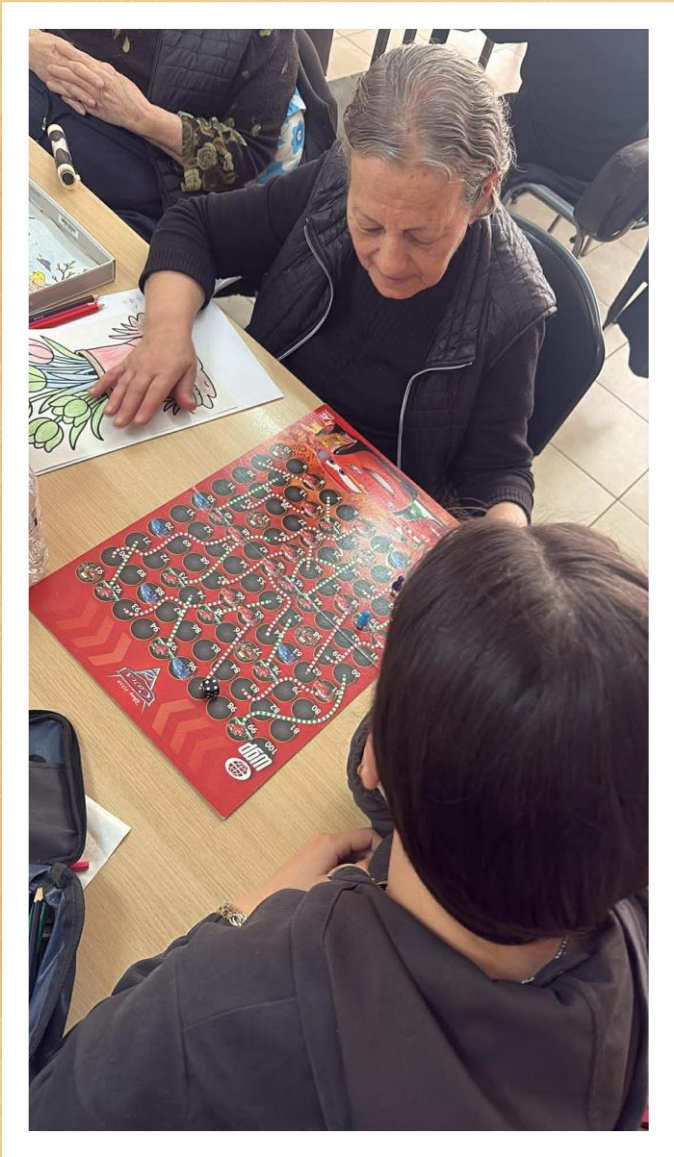
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΛΕΙΑ

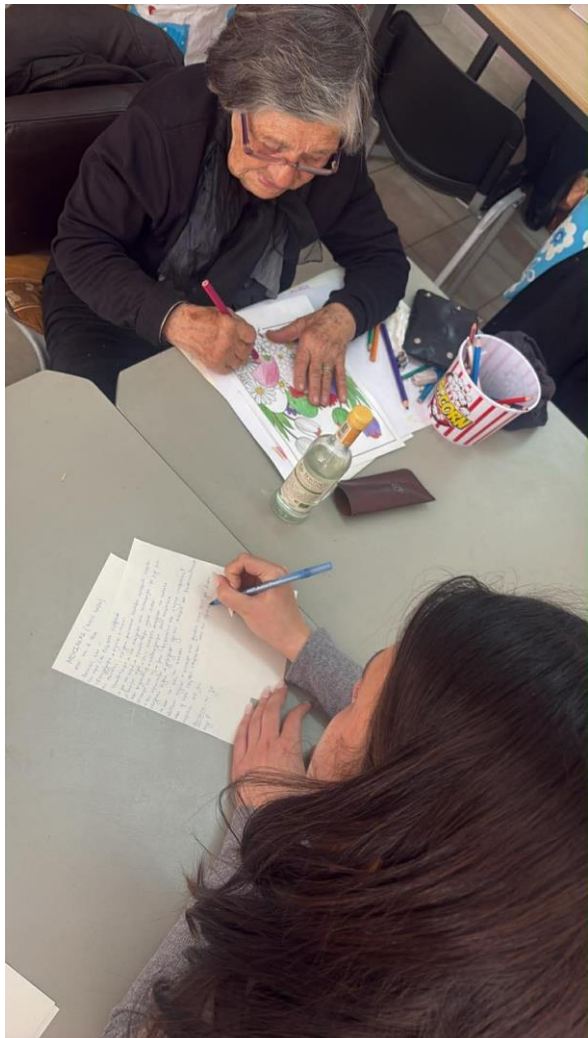

- Το έργο συνέβαλε:
- Στην ανίχνευση των αιτιών καθημερινών συγκρούσεων και στην επίλυσή τους
- Στην ανάπτυξη κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων
- Στην ενίσχυση της συναισθηματικής έκφρασης
- Στην ενσυναίσθηση της θέσης, της συμπεριφοράς και των συναισθημάτων του άλλου
- Στην καλλιέργεια της ομαδικότητας και της εμπιστοσύνης

Αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για την υποστήριξη της ενεργούς γήρανσης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ ΤΟΝ Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ-ΣΥΚΕΩΝ, **ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΚΗΦΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥΣ** ΠΟΥ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΝ ΘΑ ΚΑΤΑΦΕΡΝΑΜΕ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ
- ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΘΕΡΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ Π.Κ.Μ., ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΕΠΙΣΚΕΦΤΩ ΚΑΙ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΩ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΟΜΕΣ ΠΟΥ ΕΠΟΠΤΕΥΕΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΟΥ ΕΜΠΕΙΡΙΑ